

OFFENTLIGE UDGIFTER 15. april 2024

DEBATINDLÆG

Der er råd til fremtidens velfærd, selvom befolkningen bliver ældre

Skrevet af

Gustav Elias Dahl
Senioranalytiker

Der er råd til at betale for fremtidens velfærd. Også selvom vi bliver flere ældre og forventningerne til serviceniveauet stiger. Det kræver dog, at vi holder skatterne i ro.

Kontakt

Senioranalytiker

Gustav Elias Dahl

📞 42 49 30 37

✉️ gd@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

ARBEJDERBEVÆGELSENS ERHVERVSRÅD

Vi hører tit om den stigende "ældrebyrde" i medierne. Det lidet flatterende begreb dækker egentlig over en lykkelig udfordring: At vi lever længere.

I de kommende årtier forlader nogle store efterkrigsårgange arbejdsmarkedet. Det betyder dels, at staten mister nogle store skatteindtægter, og dels, at flere mennesker får behov for omsorg og pleje.

I Finansministeriets fremskrivninger af dansk økonomi er dette allerede regnet ind. Her stiger udgifterne over tid, i takt med at befolkningstallet stiger, og at vi lever længere. Økonomer kalder det for "det demografiske træk".

Samtidig stiger befolkningens forventninger til velfærden også i takt med at vores velstand vokser. Når vi får råd til flere og bedre varer i vores privatforbrug, forventer vi også at teknologien i det offentlige følger med. Når der for eksempel kommer nye behandlingsmetoder i sundhedsvæsenet, vil vi gerne have, at sundhedsvæsenet kan levere en tidssvarende behandling.

I Finansministeriets fremskrivninger vokser udgifterne derfor både i takt med befolkningsudviklingen og i takt med den stigende velstand. Dette udgiftsbehov kaldes "det velstandskorrigerede demografiske træk".

” Vi ser ind i en fremtid med overskud på de offentlige budgetter på lang sigt. Der er helt reelle bekymringer om for eksempel personalemangel i velfærden i de kommende år, men økonomien er der styr på.

Senioranalytiker Gustav Elias Dahl

Det kan lyde som et stort økonomisk problem, når der både kommer flere ældre, og forventningerne til velfærden vokser. Men vi behøver faktisk ikke være så bekymrede.

Det er nemlig ikke kun udgifterne, der vokser, i takt med at vi bliver rigere. Det gør indtægterne også. Når velstanden og lønningerne stiger, betaler vi nemlig mere i skat.

Og når brættet gøres op, betyder det faktisk, at vi ser ind i en fremtid med overskud på de offentlige budgetter på lang sigt. Der er helt reelle bekymringer om for eksempel personalemangel i velfærden i de kommende år, men økonomien er der styr på.

Der er dog én vigtig forudsætning bag de lyse fremtidsudsigter i Finansministeriets beregninger: At skatterne holdes i ro.

De seneste mange år har tendensen været en anden. Gang på gang er det økonomiske råderum blevet brugt på skattelettelser, mens det offentlige har måttet skære i serviceniveauet. Det har blandt andet betydet [færre hænder i ældreplejen](#) og på en række andre velfærdsområder.

Skæv opfattelse af råderum

En forklaring på tendensen til at sænke skatterne kan være, at mange politikere og meningsdannere har en skæv opfattelse af det økonomiske råderum.

I råderummet indregner Finansministeriet nemlig kun de stigende indtægter, mens det voksende udgiftsbehov helt udelades. Derfor fremstår det næsten altid som om, at der er milliarder i overskud, som staten egentlig bare burde aflevere tilbage til danskerne. Men sådan er det ikke.

” *I virkelighedens verden er der ikke både råd til at sænke skatten år efter år og samtidig bevare velfærdssamfundet, som vi kender det*

Senioranalytiker Gustav Elias Dahl

I virkelighedens verden er der ikke både råd til at sænke skatten år efter år og samtidig bevare velfærdssamfundet, som vi kender det. Vi har råd til velfærden, både når antallet af ældre stiger og når forventningerne til velfærden vokser. Men det kræver, at vi holder skatterne i ro.